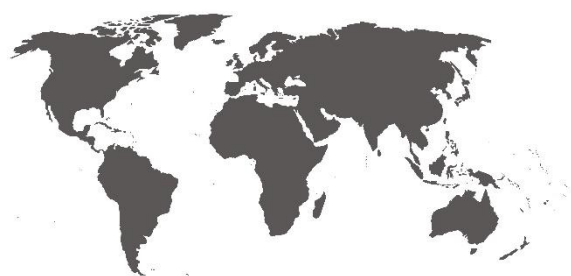

Velkommen til 3. udgave af SalmonellaNyt

Nyhedsbrevet udkommer hermed for tredje gang. Her samler vi ny viden om Salmonella Dublin, informerer hvis der sker ændringer i lovgivningen og kommer med praktiske fif i saneringen. Nyhedsbrevet udkommer 4 gange årligt, og du kan i høj grad have indflydelse på indholdet. Har du ideer og forslag til indhold, så send dem endeligt til os (Betina Tvistholm betv@seges.dk /Malene Budde mabu@seges.dk).

Salmonella i andre lande - hvad gør de?

Oftentimes bliver vi mødt med, at det er kun i Danmark, at Salmonella ved kvæg bekæmpes. Det er dog ikke kun hos os, at Salmonella er uønsket i vores kvægbestand. Nedenfor er eksempler på, hvordan udfordringen håndteres i andre lande.

Finland: Her er der en hård linje over for salmonella i husdyrproduktionen. Der er meget få smittede besætninger. Der er ikke fundet Salmonella Dublin i Finland. Finder man en anden salmonella-type, så sættes der straks ind med sanering, slagt af dyr og ekstra rengøring i den smittede besætning.

Sverige: Der bliver taget prøver til salmonelladyrking af alle kalve under 15 måneder, der obduceres. Derudover er der anmeldeligt ved mistanke om klinisk sygdom på grund af Salmonella. Finder man bakterien, bliver besætningen pålagt restriktioner.

Malkekvægsbesætninger kan frivilligt melde sig til tankmælksovervågning 4 gange årligt. Er besætningen positiv, så kan besætningen ikke længere være på listen over besætninger, hvor det er sikkert at handle dyr fra. I praksis betyder det, at det er utroligt svært at sælge dyr til levebrug, hvis besætningen er smittet. Smittede besætninger tilbydes gratis hjælp og rådgivning.

Ca. 4 % af malkekvægsbesætningerne er smittede.

Holland: Her er der et kontrolprogram over for Salmonella. Det er drevet af mejerierne – den hollandske pendant til den danske Mejeriforening.

Besætningerne overvåges via tankmælksprøver udtaget 3 gange årligt. De ikke frie besætninger pålægges blandt andet at lave en handlingsplan. Kravene strammes jo længere tid besætningen har været positiv. Det er mejerierne, der følger op på, hvorvidt handlingsplanen følges og der sker fremskridt.

Canada: Sygdomsbekæmpelse er organiseret forskelligt i de enkelte delstater. I de fleste af staterne er der anmeldeligt til myndighederne, hvis der er klinisk udbrud af salmonella.

I Ontario har man undersøgt, hvor mange malkekvægsbesætninger, der er smittet med Salmonella. Det er ca. 4,5 % af dem. Der er stigende udfordringer med klinisk udbrud af salmonella blandt kalve.

USA: Her er der ikke tradition for en fælles indsats for sygdomsbekæmpelse og der er fortsat store udfordringer med sygdomme som BVD, IBR og leukose, som vi i Danmark har udryddet med en fælles indsats.

Infektioner med Salmonella Dublin er et stigende problem især i den nordøstlige del af landet. Igen

er det primært hos kalvene, at der oftest ses sygdom og potentielt store tab.

Erfaringer fra studietur til USA

I forbindelse med en studietur til Wisconsin her i september besøgte vi flere kvægbesætninger blandt andet for at få ny viden om smittebeskyttelse og staldindretning. En af de besøgte besætninger husede ca. 6000 kviekalve i alderen fra 1 døgn til 6 måneder. Her er udbrud af salmonella en ting, de frygtede og tog seriøst. Dels så var erfaringen, at kalvene blev meget syge og flere døde; men også at der var risiko for smitte til personalet, der passede dem.

Der var i besætningen stor fokus på hygiejne og sektionering. Kalveytter blev vasket og desinficeret mellem hver kalv. Fodring og pasning startede altid med de yngste først. Havde man mistanke om salmonellainfektion, så blev kalveytten mærket, kalven isoleret og hænder og støvler desinficeret efter kontakt med kalven.

ATP-måler – en hurtig og effektiv metode til at vurdere hygiejne

I forhold til Salmonella-sanering, så spiller hygiejne en stor rolle. Der bliver brugt mange arbejdstimer på at gøre rent – især udstyr brugt hos kalvene. Både hytter, enkeltbokse, suttespande, sonder og meget andet bliver på mange ejendomme vasket med sæbe og efterfølgende desinficeret. Vi antager, at rengøringsprocedurerne har effekt, men nogle gange kan det være svært at nå i mål med at få saneret hos kalvene. Her kan det være en hjælp

at tjekke op på, om rengøringen er så effektiv, som vi antager.

Via en ATP-måler er det muligt at vurdere, om procedurerne for rengøringen er tilstrækkelige. ATP-målere fungerer ved at detektere adenosintrifosfat (ATP), som er et molekyle, der findes i alle levende celler. Ved at svabe en overflade med en specifik test-svaber og analysere prøven med måleren, kan man få en indikation af mængden af biologisk materiale på overfladen. Dette kan hjælpe med at afgøre, om der stadig er bakterier eller andre mikroorganismer til stede, som er tegn på utilstrækkelig rengøring. Målingen fortæller ikke specifikt hvilken type af mikroorganisme, der er; men giver en hurtig og god indikation af den samlede hygiejnestandard.

Salmonella i tal – oktober 2024 mælkeleverende besætninger

	Antal besætninger	Antal i niveau 2	% i niveau 2
Hele landet	2149	258	12 %
Antal køer			17,2 %
Store besætninger > 360 køer	436	91	20,9 %
Økologiske besætninger	325	43	13,2 %